

Ny offentlig tjenestepensjon og AFP

**Hvordan vil forslaget i tariffavtalen av 03.03.2018
virke for de unge i offentlig sektor ?**

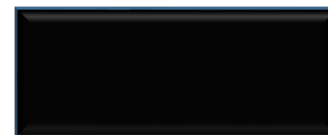
**Presentert av uavhengig pensjonsrådgiver Harald Engelstad
- 30 års erfaring med offentlig tjenestepensjon**

Oslo, april 2018

De skal ha 3 forskjellige pensjoner

Avtalefestet pensjon

AFP



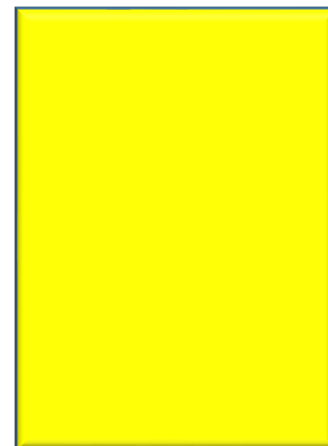
Tjenestepensjon

TPO



Folketrygd

FT



Folketrygdens alderspensjon



Opptjening	Fra 13 til 75 år.
Pensjonsbeholdning	18,1 % av all årlig arbeidsinntekt, maks 7,1 G
Inntektspensjon	«Lagres i NAV». Lønnsjusteres $\frac{\text{Pensjonsbeholdning}}{\text{Delingstall}} = \text{inntektspensjon}$
Delingstall	Skal «reflektere gjenstående levetid». Statistisk beregnet. Likt for kvinner og menn.
Garantipensjon	Enslig: 2G. Gift/samboer: 1,85G. Levealderjustert. Mange får noe (avkortet) garantipensjon.
Utbetaling	Livsvarig. Tidligst fra 62 år.



Eksempel: FT - inntektspensjon



Født: 1993

Delingstall 67 år: 19,26

Opptjening: 40 år med snitt-inntekt 475.000

Pensjonsbeholdning: $475.000 \times 0,181 \times 40 = 3.439.000$

Inntektspensjon: $\frac{3.439.000}{19,26} = 178.557 \text{ kr}$

Eks.: FT – inntektspensjon + garantipensjon



Født: 1993

Opptjening: 40 år med snitt-inntekt 400.000

Pensjonsbeholdning: $400.000 \times 0,181 \times 40 = 2.896.000$

Inntektspensjon: $\frac{3.896.000}{19,26} = 150.363$

Garantipensjon: $141.870 - (150.363 \times 0,80) = 21.580$

Sum alderspensjon fra FT: 171.943 kr

Ny offentlig tjenestepensjon - Forslag



Opptjening Fra ansettelse til pensjonering.

Aldersgrense 70 år – eller særaldersgrense.

Pensjonsbeholdning

5,7 % av årlig lønn i arbeidsforhold 0-12 G.

18,1 % av årlig lønn mellom 7,1 – 12 G. Lønnsregulert

Pensjon $\frac{\text{Pensjonsbeholdning}}{\text{delingstall}} = \text{årlig tjenestepensjon}$

Delingstall Samme som Folketrygden.

Utbetaling Livsvarig. Tidligst fra 62 år.

Eksempel: Ny offentlig tjenstepensjon



Født: 1993

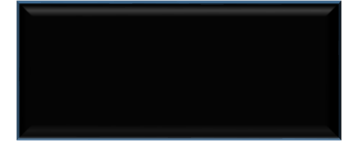
Delingstall ved uttak 67 år: 19,26

Opptjening: 30 år med snittlønn 475.000

Pensjonsbeholdning: $475.000 \times 0,057 \times 30 = 812.250$

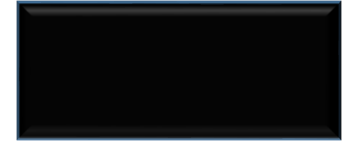
Tjenstepensjon: $\frac{812.250}{19,26} = 42.173 \text{ kr}$

Ny offentlig AFP - Forslag



Opptjening	Fra 13 til og med 61 år.
Pensjonsbeholdning	4,21 % av all årlig arbeidsinntekt. Maks av 7,1 G pr. år. Lønnsregulert
Pensjon	$\frac{\textit{Pensjonsbeholdning}}{\textit{delingstall}} = \textit{årlig AFP}$
Delingstall:	Samme som Folketrygden.
Utbetaling	Livsvarig. Tidligst fra 62 år.

Eksempel: Ny offentlig AFP



Født: 1993

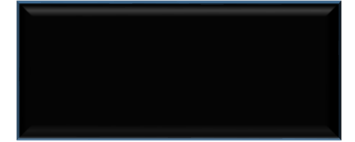
Delingstall ved uttak 67 år: 19,26

Opptjening: 35 år med snitt-inntekt 475.000

Pensjonsbeholdning: $475.000 \times 0,0421 \times 35 = 699.913$

AFP: $\frac{699.913}{19,26} = 36.340 \text{ kr}$

Oppsummering



FT: 18,1 % av all arbeidsinntekt 13 – 75 år

TPO: 5,7 % av jobblønn fra ansettelse til pensjonering.

Tilleggssats: 18,1 % av jobblønn 7,1 – 12 G

AFP: 4,21 % av all arbeidsinntekt 13 – 61 år.

Regneeksempler – forutsetninger

- **All opptjening fra første arbeidsdag i offentlig sektor.**
- **Lavtlønte (4G og lavere) starter 22 år.**
- **Middels lønte (5G) starter 24 år.**
- **Høytlønte (6G og over) starter 27 år.**
- **Opptjening regnes av snittlønn = 95 % av sluttlønn.**
- **Alle venter med uttak av pensjon til pensjonering.**
- **Nye pensjoner sammenliknes med pensjoner for 1953 – kullet.**
- **Opptjening i AFP opphører fra 62 år – uansett pensjonering.**

Eksempel 1A Lavtlønte og deltid

Sluttlønn. 75 % av 4 G = 280.902

Snittlønn 95 % = 266.857

Født 1995. Gift / samboer

10 år med omsorgsopptjening i FT

Pensjoneringsalder	62	65	67	70
Opptjeningsår	40	43	45	48
Pensjon				
AFP	21.900	24.400	26.400	30.200
TPO	25.900	31.000	35.200	42.900
FT	126.500	142.300	155.300	179.300
Sum pensjoner	174.300	197.700	216.900	252.400
Prosent av sluttlønn	62	70	77	90

Eksempel 1B. Lavtlønne og deltid

Sluttlønn. 75 % av 4 G = 280.902

Snittlønn 95 % = 266.857

Pensjoner etter fødselskull

Prosent av sluttlønn

Fødselskull		1943	1953	1995	2005	2015
Pensjonsalder	62	181.000	179.000	174.000	168.000	163.000
	%	64	64	62	60	58
	65	185.000	185.000	198.000	190.000	183.000
	%	66	66	70	68	65
	67	206.000	206.000	217.000	208.000	200.000
	%	74	73	77	74	71
	70	206.000	221.000	252.000	240.000	229.000
	%	74	79	90	85	82

Kommentarer. Nye pensjoner for lavtlønte og deltid

Slutter 62 år med 40 opptjeningsår

- **Alle yngre kull kommer dårligere ut / taper i pensjon.**
- **Urimelige lave pensjoner for de yngste etter 40 år.**
- **Født 2015: 163.000 kr. Født 1953: 179.000 kr.**

Slutter 67 år med 45 opptjeningsår

- **De første kullene kommer bedre ut enn i dag.**
- **De yngste kullene (fra 2015) kommer dårligere ut.**
- **Svært få i denne gruppen jobber til 67 år i dag.**

Slutter 65 år med 43 opptjeningsår

- **De første kullene kommer bedre ut enn i dag.**
- **De yngste kullene (fra 2015) kommer likt eller dårligere ut.**

Slutter 70 år med 48 opptjeningsår

- **Alle kommer vesentlig bedre ut enn i dag.**
- **Urealistisk å tro at mange vil komme til å jobbe så lenge**

Eksempel 2A. Lavtlønte

Sluttlønn. 4 G = 374.536

Snittlønn 95 % = 355.809

Født 1995. Enslig

Pensjonerings alder	62	65	67	70	
Opptjeningsår	40	43	45	48	
Pensjon	AFP	25.500	28.400	30.800	35.200
	TPO	34.500	41.300	46.900	57.200
	FT	138.300	156.000	170.400	197.100
Sum pensjoner	198.300	225.700	248.100	289.500	
Prosent av sluttlønn	53	60	66	77	

Eksempel 2B. Lavtlønte

Sluttlønn 4 G = 374.536

Snittlønn 95 % = 355.809

Pensjoner etter fødselskull

Prosent av sluttlønn

Fødselskull		1943	1953	1995	2005	2015
Pensjonsalder	62	229.000	227.000	198.000	191.000	185.000
	%	61	61	53	51	49
	65	247.000	247.000	226.000	217.000	207.000
	%	66	66	60	58	55
	67	271.000	256.000	248.000	237.000	228.000
	%	72	68	66	63	61
	70	271.000	272.000	290.000	275.000	263.000
	%	72	73	77	73	70

Kommentarer. Nye pensjoner for lavtlønte – 4 G

Slutter 62 år med 40 opptjeningsår

- Alle kommer dårligere ut / taper i pensjon.
- Urimelig lave pensjoner for de yngste.
- Født 2015: 185.000 kr. Født 1953: 227.000 kr

Slutter 67 år med 45 opptjeningsår

- Alle kommer dårligere ut /taper i pensjon.
- De yngste taper mest. 45 år gir 61 % -
30 år i dag gir 66 %.
- 2015-kullet får 28.000 kr mindre enn 1953-kullet

Slutter 65 år med 43 opptjeningsår

- Alle kommer dårligere ut / taper i pensjon.
- Dårligere og dårligere jo yngre kull.
- 2015-kullet får 40.000 mindre enn 1953-kullet.

Slutter 70 år med 48 opptjeningsår

- De første kullene kommer noe bedre ut.
Deretter lavere enn dagens.
- Født 2015: 48 år gir 70 %. Født 1953: 30 år gir 73 %.
- Svært få i denne gruppen jobber så lenge i dag.

Eksempel 3A. Middels lønnet

Sluttlønn. 5 G = 468.170

Snittlønn 95 % = 444.762

Født 1993. Enslig

Pensjoneringsalder	62	65	67	70	
Opptjeningsår	38	41	43	46	
Pensjon	AFP	30.500	34.100	36.900	42.300
	TPO	41.300	49.800	56.600	69.300
	FT	143.500	162.500	179.700	220.000
Sum pensjoner	215.300	246.400	273.200	331.600	
Prosent av sluttlønn	46	53	58	71	

Eksempel 3B. Middels lønte

Sluttlønn. 5 G = 468.170

Snittlønn 95 % = 444.762

Pensjoner etter fødselskull

Prosent av sluttlønn

Fødselskull		1943	1953	1993	2003	2013
Pensjonsalder	62	268.000	265.000	215.000	213.000	201.000
	%	57	57	46	45	43
	65	309.000	309.000	246.000	236.000	227.000
	%	66	66	53	50	49
	67	322.000	315.000	273.000	261.000	250.000
	%	71	67	58	56	53
	70	332.000	335.000	332.000	314.000	300.000
	%	71	72	71	67	64

Kommentarer. Nye pensjoner for middels lønte – 5 G

Slutter 62 år med 38 opptjeningsår.

- Alle kommer dårligere ut med nye pensjoner.**
- Dramatisk lavere pensjoner for de yngste.**
- 2013-kullet: 65.000 kr lavere enn 1953-kullet.**

Slutter 67 år med 43 opptjeningsår.

- Alle kommer dårligere ut med nye pensjoner.**
- Født 2013: 43 år gir 58 %. Født 1953: 30 år gir 67 %.**
- 2013-kullet: 65.000 kr lavere enn 1953-kullet.**

Slutter 65 år med 41 opptjeningsår.

- Alle kommer dårligere ut med nye pensjoner.**
- Dramatisk lavere pensjoner for de yngste.**
- 2013-kullet: 80.000 kr lavere enn 1953-kullet.**

Slutter 70 år med 46 opptjeningsår.

- De første kullene kommer likt ut. Deretter lavere**
- Født 2013: 46 år gir 64 %. 1953: 30 år gir 72 %.**
- 46 år ved 70 år: 35.000 kr lavere enn i dag.**

Eksempel 4A. Høytlønte.

Sluttlønn. 6 G = 561.804

Snittlønn 95 % = 533.714

Født 1990. Enslig

Pensjoneringsalder	62	65	67	70	
Opptjeningsår	35	38	40	43	
Pensjon	AFP	34.200	38.200	41.500	47.600
	TPO	46.300	56.100	64.100	79.100
	FT	146.900	178.300	203.700	251.300
Sum pensjoner	227.400	272.600	309.300	378.000	
Prosent av sluttlønn	40	49	55	67	

Eksempel 4B. Høytlønte

Sluttlønn. 6 G = 561.804

Snittlønn 95 % = 533.714

Pensjoner etter fødselskull

Prosent av sluttlønn

Fødselskull		1943	1953	1990	2000	2010
Pensjon. alder	62	307.000	304.000	227.000	218.000	210.000
	%	55	54	40	39	37
	65	371.000	371.000	273.000	261.000	250.000
	%	66	66	49	46	45
	67	394.000	374.000	309.000	295.000	282.000
	%	70	67	55	52	50
	70	394.000	397.000	378.000	357.000	340.000
	%	70	71	67	64	61

Kommentarer. Nye pensjoner for høytlønte – 6 G

Slutter 62 år med 35 opptjeningsår.

- Alle kommer dramatisk dårligere ut.**
- Jo yngre jo lavere pensjon.**
- Født 2010: ca. 100.000 kr lavere enn 1953-kullet.**

Slutter 67 år med 40 opptjeningsår.

- Alle kommer dramatisk dårligere ut.**
- Jo yngre jo dårligere.**
- Født 2010: ca. 90.000 kr lavere enn 1953-kullet.**

Slutter 65 år med 38 opptjeningsår.

- Alle kommer dramatisk dårligere ut.**
- Jo yngre jo lavere pensjon.**
- Født 2010: ca. 120.000 kr lavere enn 1953-kullet.**

Slutter 70 år med 43 opptjeningsår.

- Alle kommer dårligere ut.**
- Jo yngre kull jo lavere pensjon.**
- 2010-kullet: 43 år gir kun 61 % pensjon.**
- Født 2010: 60.000 kr lavere enn 1953-kullet .**

Eksempel 5A. Høytlønte.

Sluttlønn. 7,1 G = 664.801

Snittlønn 95 % = 631.561

Født 1990. Enslig

Pensjoneringsalder	62	65	67	70
Opptjeningsår	35	38	40	43
Pensjon				
AFP	40.400	45.200	49.100	56.300
TPO	54.700	66.400	75.900	93.600
FT	173.800	211.000	241.000	297.400
Sum pensjoner	268.900	322.600	366.000	447.300
Prosent av sluttlønn	40	49	55	67

Eksempel 5B. Høytlønte.

Sluttlønn. 7,1 G = 664.801

Snittlønn 95 % = 631.561

Pensjoner etter fødselskull

Prosent av sluttlønn

Fødselskull		1943	1953	1990	2000	2010
Pensjon. alder	62	335.000	326.000	269.000	258.000	249.000
	%	50	49	40	39	37
	65	439.000	439.000	323.000	308.000	296.000
	%	66	66	49	46	45
	67	462.000	439.000	366.000	349.000	334.000
	%	70	66	55	52	50
	70	462.000	465.000	447.000	423.000	402.000
	%	70	70	67	64	60

Kommentarer. Nye pensjoner for høytlønte – 7,1 G

Slutter 62 år med 35 opptjeningsår.

- Alle kommer dramatisk dårligere ut.**
- Jo yngre kull jo lavere pensjon.**
- Født 2010: ca. 80.000 kr mindre enn 1953-kullet.**

Slutter 67 år med 40 opptjeningsår.

- Alle kommer vesentlig dårligere ut.**
- Jo yngre kull jo lavere pensjon.**
- Født 2010: ca. 100.000 kr mindre enn 1953-kullet.**

Slutter 65 år med 38 opptjeningsår.

- Alle kommer dramatisk dårligere ut.**
- Jo yngre kull jo lavere pensjon.**
- Født 2010: 140.000 kr mindre enn 1953 kullet.**

Slutter 70 år med 43 opptjeningsår.

- Alle kommer dårligere ut.**
- Jo yngre kull jo lavere pensjon.**
- 43 jobbår pr. 70 gir kun 61 % pensjon.**
- Født 2010: 60.000 kr mindre enn 1953-kullet.**

Pensjonsfaglige vurderinger. Oppsummering

- **Et skrivebordsarbeid uten rot i virkeligheten.**
- **Urimelige harde jobbkrav til de unge.**
- **Ikke sosialpolitisk bærekraftig på lengre sikt.**
- **Offentlig sektor i framtida: både lav lønn og lav pensjon.**
- **Noen forstår ikke at det er forskjell på jobber.**
- **Noen forstår ikke at alle må ha en anstendig pensjon å leve av.**
- **Ikke i tråd med Pensjonsforliket i Stortinget.**